

Hírlevél 2008/7.

- **ÚJ DROG FÓKUSZPONT KIADVÁNY – ÚTMUTATÓ A PROBLÉMÁS KÁBÍTÓSZER-FOGYASZTÁS KEZELÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSÉHEZ**
- **STATISZTIKAI KÖZLÖNY 2008**
- **KIEMELT TÉMA 2008/1. A KÁBÍTÓSZER-FOGYASZTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK JOBB MEGÉRTÉSE FELÉ**
- **UTAZÁSI BESZÁMOLÓ LISSZABONBÓL – A DROGFOGYASZTÁS PREVALENCIA ÉRTÉKEI A NORMÁL NÉPESSÉGBEN – ÉVES SZAKÉRTŐI TALÁLKOZÓ**

Útmutató a problémás kábítószer-fogyasztás kezelésének értékeléséhez **Kézikönyv kutatóknak és szakembereknek**

Az Útmutató az evaluációs kutatások elősegítését célozza, módszertani, tartalmi és formai útmutatással szolgál egy értékelő projekt elkészítéséhez, végrehajtásához és kommunikálásához.

Az első két fejezet az értékelő kutatás típusait, céljait fogalmazza meg, a harmadik és a negyedik kvantitatív és kvalitatív módszereket ajánl. A kötetben található egy praktikus ellenőrző lista, és az eredmények kommunikálásához szükséges gyakorlati szempontok leírása is. A kötetet fogalomjegyzék és válogatott bibliográfia zárja.

Az EMCDDA által létrehozott adatbázisba (EIB) több mint 200 - prevenciót és kezelést - értékelő eszköz (főleg kérdőív, pszichológiai mérőeszköz, szoftver) került feltöltésre. Jelen kiadvány összekapcsolja az értékelés típusát, célját és a hozzá kapcsolódó letölthető eszközt.

Az Útmutató nyomtatott formátumban megrendelhető Irodavezetőnkől a domotor.diana@oek.antsz.hu címen, vagy letölthető honlapunkról: <http://drogfokuszpont.hu/?lang=1&pid=178> ■

Statisztikai Közlöny 2008

Az EMCDDA által minden évben bemutatott Statisztikai Közlöny tartalmazza az Európai Unió országainak legfrissebb adatait a kábítószer-probléma minden területén: ezek az adatok képezik az Éves Jelentés alapját.

A Közlöny ismerteti a teljes népesség és az iskoláskorú populáció körében végzett vizsgálatok eredményeit, bemutatja a problémás drogfogyasztó és a kezelési igénnyel fellépő csoportokat, a börtönpopulációt, tájékoztat a kábítószer-fogyasztással kapcsolatos fertőző betegségek és a mortalitás adatairól, beszámol a kábítószer-fogyasztásra adott egészségügyi és szociális válaszokról, végül pedig a kábítószer lefoglalási és tisztasági adatokról, továbbá a kábítószer-bűnözés adatairól kínál átfogó ismertetést.

Az egyes területek szerinti áttekintést táblázatok és ábrák egészítik ki, de a teljesség igényével minden statisztikai adat hozzáférhető.

A Statisztikai Közlöny kizárólag on-line formátumban érhető el az EMCDDA honlapján: <http://www.emcdda.europa.eu/stats08> ■

A kábítószer-fogyasztással összefüggő költségvetési kiadások jobb megértése felé

A kábítószer-probléma kezelésére irányuló politikai akarat Európában nem csak a megfelelő stratégiák kialakításán, hanem az azok végrehajtására szánt közpénzek nagyságán is tetten érhető. Az EU kábítószerügyi cselekvési tervének (2005–08) egyik célja, hogy becslések készüljenek a kábítószerrel összefüggő költségvetési kiadásokról. Ez az európai politikai struktúrák és kormányzati elszámolási rendszerek sokfélesége miatt számos kihívást rejt magában. Egy közös, a rendelkezésre álló adatokat és becsléseket az elfogadott besorolási rendszerek alkalmazásával ötvöző módszer tesztelése céljából a most megjelent Kiemelt Téma összegyűjtötte a Reitox nemzeti fókuszpontok és az EMCDDA más partnerei által a költségvetési kiadásokra vonatkozóan megadott aktuális számadatokat. A módszertan bevezetése és finomítása révén idővel biztosabb számadatok fognak születni, egyúttal javul az eredmények országok szerinti összehasonlíthatósága, így tisztább képet kaphatunk arról, hogy valójában mennyit is költenek az európai kormányok erre a fontos kérdésre.

A „költségvetési kiadás” kifejezés egy állam kormánya által az egyes funkcióinak végrehajtása érdekében megvásárolt vagy felhasznált áruk és szolgáltatások értékét jelenti. A kábítószer-politikai beavatkozások gazdasági értékeléséhez az első lépés a kormány kábítószerrel összefüggő kiadásainak számszerűsítése.

A kábítószerrel összefüggő európai költségvetési kiadások első becsléseinek elkészítéséhez a fent bemutatott Kiemelt Téma két elemet használt fel: a „címkézett” és a „nem címkézett” kiadásokat, hogy mind a hivatalos kormányzati költségvetésből származó eltervezett kiadásokat, mind a többi kiadási tétel becsült összegét tartalmazza. Ez utóbbiakat azonban nehéz kifejezetten a kábítószer-problémára szánt kiadásként azonosítani, mivel gyakran nagyobb programokba vagy intézkedésekbe ágyazódnak be.

A 30 ország közül huszonhárom vette figyelembe a címkézett kiadásokat a kábítószerrel összefüggő költségvetési kiadások kiszámításakor, ezen belül 21 ország részleteket is közölt az ilyen kiadásokról, kettő pedig összesített formában adott tájékoztatást. Tíz ország COFOG-kódokat rendelt a részletes címkézett kiadásokhoz, nyolc pedig a Reuter-féle osztályozást használta. A nem címkézett kiadásokat illetően 9 ország jelentett a közrendre és közbiztonságra szóló becsléseket, és hat ország a kormány egészségügyi funkcióira vonatkozókat.

2005-re vonatkozóan 11 országban összesen 15,4 milliárd eurót azonosítottak kábítószerrel összefüggő költségvetési kiadásként, amely nemzeti GDP-jük 0,05–0,48%-át tette ki. Miután a tanulmányban ezeket a számadatokat kivetítették a többi országra, az említett évre vonatkozó, kábítószerrel összefüggő európai költségvetési kiadásokat összesen 34 milliárd euróra becsülték, ami az összes ország összesített GDP-jét tekintve 0,3%-nak felelt meg.

Ez azt jelenti, hogy 2005-ben egy európai ország a GDP-be befolyt egymillió euróból átlagosan 3000 eurót költött állami szinten a kábítószerrel összefüggő kérdésekre. Ez egy európai polgárra vetítve átlagosan évi 60 euró kiadásnak felel meg.

A Kiemelt Témák megjelenési rendje megváltozik. Eddig az Éves Jelentést kísérő három Kiemelt Téma az idei év folyamán külön-külön jelenik meg. A most megjelent első kiadvány letölthető angol nyelven az EMCDDA honlapjáról:

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues/public-expenditure>

A magyar nyelvű összefoglaló olvasható a Drog Fókuszpont honlapján:

<http://drogfokuszpont.hu/?lang=1&pid=179> ■

UTAZÁSI BESZÁMOLÓ LISSZABONBÓL

A drogfogyasztás prevalencia értékei a normál népességben
Éves Szakértői Találkozó
2008.06.26-27.

Nádas Eszter - Nemzeti Drog Fókuszpont

Az idei év előadásai, megbeszélései egyrészt a lakossági felmérések módszertani kérdéseivel, másrészt az intenzív kannabisz-használattal foglalkoztak.

A kulcsindikátorral kapcsolatos aktualitások, valamint az ESPAD és HBSC vizsgálatok rövid bemutatása után a tengerentúlról érkezett szakemberek számoltak be arról, hogy náluk hogyan folynak a drogfogyasztás elterjedtségét vizsgáló lakossági vizsgálatok, illetve ismertették azok eredményeit is.

Az Egyesült Államokban a SAMSHA végzi a *Drogfogyasztással és egészséggel kapcsolatos országos felmérést*, melynek keretében 67.500 főt kérdeznek meg minden évben. A felmérés érdekessége, hogy kiválasztott megkérdezettek pénzjuttatásban (\$30) részesülnek. Ausztráliában háromévente végeznek lakossági felmérést. Személyes megkérdezés helyett itt eljuttatják a kiválasztott személyekhez a kérdőívet, amelyet maguknak kell kitölteniük, majd később begyűjtik tőlük a kiöltött kérdőíveket, a minta egy részével pedig telefonon készítene interjút. Dél-Amerikában egy, az EMCDDA-hez tevékenységében és funkciójában is hasonló szervezet, az Inter-American Observatory on Drugs működteti a drogfogyasztással kapcsolatos adatgyűjtési rendszert, mely azonos módszertant használva gyűjt információkat a dél-amerikai országokban, többek között a normál/iskoláskorú népesség körében a drogfogyasztás előfordulásáról.

A magas kannabisz prevalenciájú országokban több kísérlet történt az intenzív/problémás kannabisz-használat mérésére szolgáló pszichometriai eszközök kidolgozására, vagy már rendelkezésre álló eszközök validálására, melyek segítséget nyújthatnak a normál, valamint az iskoláskorú népesség körében végzett felmérésekben az intenzív/problémás kannabisz-használat méréséhez. A vizsgálatokhoz a következő eszközöket alkalmazták:

SDS – Severity of Dependence Scale - Dependencia súlyossági index (Gossop et al. 1995)

CUDIT – Cannabis Use Disorders Identification Test - Teszt a kannabisz-használat zavarainak azonosítására (Adamson és Sellman 2003)

CAST – Cannabis Abuse Screening Test - Kannabisz Abúzus Szűrő Teszt (Beck és Legleye 2003)

PUM – Problematic Use of Marijuana - Problémás kannabisz-használat

A problémás/intenzív kannabisz-használat mérésére használt eszközökről bővebben olvashat az előző hírlevelünkben bemutatott *Szöveggyűjtemény a kannabiszról* 2. kötetének 2. fejezetében, ahol maguk a skálák is megtalálhatók:

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/monographs/cannabis>

Az ausztrál Nemzeti Kannabisz Prevenációs és Információs Központ „önsegítő” füzetcskéket adott ki a kezelésben részt venni nem kívánó problémás kannabisz-használók részére, mely segítséget nyújt nekik fogyasztásuk csökkentéséhez, illetve a leszokáshoz. További kiadványaik pedig a szülőknek, kortársaknak nyújtanak információt a probléma könnyebb megértése, feldolgozása érdekében:

<http://ncpic.org.au/workforce/cannabisinfo/resources/>

A találkozón bemutatkozó szervezetek internetes oldalai hasznos ötleteket adhatnak a hazai szakembereknek is:

Egyesült Államok: National Survey on Drug Use and Health (NSDUH)

<http://www.oas.samhsa.gov/nsduh.htm>

Ausztrália: National Drug Strategy Household Survey (NDSHS)

<http://www.aihw.gov.au/publications/index.cfm/title/10579>

Dél-Amerika: Inter-American Observatory on Drugs

<http://www.cicad.oas.org/oid/> ■